

Рівненський державний гуманітарний університет

Психолого-природничий факультет

Кафедра екології, географії та туризму

Методичні рекомендації для виконання практичних робіт

з дисципліни

«ОСНОВИ ПРИРОДОЗНАВСТВА»

для студентів I курсу педагогічного факультету

(напряму підготовки - початкова освіта)

(денна форма навчання)

Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є формування професійної компетентності студентів щодо організації і проведення навчальної та позанавчальної роботи з навчального предмету "Природознавство", забезпечення розуміння сучасної природничо-наукової картини світу, формування уявлення про цілісність природи шляхом засвоєння системи інтегрованих знань про неживу та живу природу, основ екологічних знань; ознайомлення із основними методами вивчення Всесвіту та навколишнього середовища.

1.2. Основні *завдання* курсу – сприяти процесу оволодіння студентами основами знань фундаментальних природничих наук, адаптованих до можливостей і особливостей дітей молодшого шкільного віку; розумінні об'єктивно існуючих зв'язків у системі «нежива природа – жива природа», «природа – людина», оволодіння уміннями планувати та організовувати урочну та позаурочну роботу з природознавства.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- основні методи дослідження природи;
- тіла неживої природи, їх ознаки;
- будову та класифікацію речовин, агрегатні перетворення речовин;
- склад і властивості води, повітря;
- будову Всесвіту, положення Землі в Сонячній системі;
- зовнішню та внутрішню будову Землі;
- погоду та її складові;
- фактори кліматоутворення, типи клімату;
- способи зображення Землі, основні форми рельєфу Землі;
- основні мінерали та гірські породи, їх фізичні властивості;
- види ґрунтів;
- джерела енергії;
- особливості природи материків Землі;
- визначення та класифікацію: морів, заток, проток, островів, півостровів;
- основні елементи річки, річкової системи;
- походження і класифікацію озер і боліт;
- головні властивості та ознаки живої матерії;
- морфологію та систематику представників царства Рослини;
- морфологію та систематику представників царства Гриби;
- склад основних типів рослинних угруповань;
- загальну характеристику, значення представників царства Прокаріоти;
- морфологію та систематику тварин;
- сезонні зміни
- заходи охорони рослинного і тваринного світу, природоохоронні території України

- представників Червоної книги України.
- елементи біосфери, функціональні рівні біосфери;
- основні поняття екології;
- географічне положення, розмір території, кордони, рельєф, корисні копалини та природні ресурси України;
- біогеографічні особливості зони мішаних лісів, зони лісостепу, зони степів, гірських областей України;
- географічне положення, рельєф, корисні копалини, ґрунти, моря, ріки, озера, клімат, рослинний і тваринний світ, заповідники рідного краю;
- теоретичні засади методики навчання природознавства;
- - структуру навчально-виховного процесу у початковій школі;
- - основи побудови змісту навчального предмета "Природознавство";
- - способи формування в учнів природничих уявлень та понять;
- - сучасні активні й інтерактивні методи навчання учнів початкової школи; форми організації міжособистісної взаємодії учнів у процесі навчання;
- - типи уроків з природознавства, їх макроструктуру та мікроструктуру;
- засоби наочності, які використовуються в процесі навчання природознавства.

вміти:

- пояснювати рух та взаємодію молекул речовин що перебувають у різних агрегатних станах;
- класифікувати речовини;
- пояснювати колообіг води в природі;
- пояснювати значення води та повітря в природі та житті людини;
- організовувати спостереження за природою, вести календар та щоденника природи;
- аналізувати наслідки руху Землі навколо своєї осі та навколо Сонця;
- здійснювати розрахунки за масштабом;
- орієнтуватися на місцевості по Сонцю, Полярній зірці, за компасом, місцевими ознаками;
- пояснювати роботу води в природі, значення рік, озер і боліт в природі та господарській діяльності людини;
- класифікувати представників царств Рослини, Тварини;
- розрізняти їстівні та отруйні гриби;
- характеризувати значення рослин, грибів, тварин в природі та житті людини;
- пояснювати причини сезонних змін в житті рослин;
- планувати спостереження за неживою і живою природою у різні пори року;
- характеризувати типових представників місцевої флори та фауни;
- пояснювати вплив людини на біосферу;
- давати біогеографічну характеристику зони мішаних лісів, зони лісостепу, зони степів, гірських областей України;

- характеризувати географічне положення, рельєф, корисні копалини, ґрунти, моря, ріки, озера, клімат, рослинний і тваринний світ, заповідники рідного краю;
- визначати освітні, розвивальні та виховні цілі з навчального предмета та їх місце в системі початкової освіти;
- вміти структурувати зміст навчального предмету у початковій школі;
- планувати, розробляти методику організації і проведення уроків з основ природознавства;
- планувати, проводити та аналізувати позаурочну та позакласну роботу природничого спрямування.
- визначати актуальні проблеми методики навчання природознавства.

Змістовий модуль 1. Основи природознавства

Тема 1. Природознавство - інтегрована наука про навколишній світ. Тіла, речовини (5 год.)

1. Опрацюйте рекомендовану до теми літературу та конспект лекції. Підготуйте виступи, повідомлення.
2. Заповніть таблицю "Історія розвитку природознавства".

Галузь природознавства	Вчені-натуралісти	Внесок у розвиток природознавства
Біологія	Гіппократ	
	Л. да Вінчі	
	К. Лінней	
	Т. Шванн	
	М. Шлейден	
	Ч. Дарвін	
Географія	О. Гумбольдт	
Екологія	В. Вернадський	
Фізика	Г. Галілей	
	І. Ньютон	
	А. Айнштайн	
Хімія	Д. Менделєєв	

Запитання та завдання для самоконтролю:

1. Що вивчає природознавство? Класифікація природничих наук.
2. Які Ви знаєте методи науково-природничого пізнання?
3. Які є рівні організації матеріального світу?
4. Розкрийте сучасні уявлення про будову атома?
5. Що називають тілами? Які властивості мають тіла?
6. З чого складаються тіла, речовини?
7. Які властивості води?
8. Який склад і властивості повітря?
9. Які речовини називаються простими? Наведіть приклади.
10. Які речовини називаються складними? Наведіть приклади.

Література:

Основна:

1. Михайличенко О.В. Історія науки і техніки: Навчальний посібник / Михайличенко О.В. [Текст з іл.] – Суми: СумДПУ, 2013. –С. 287 - 340.

2. Основи природознавства : підручн. / [Н. Д. Карапузова, І. В. Карапузова, В. М. Помогайбо, Є.А. Починок].- К. : ВЦ "Академія", 2014. - С. 44-75.

Додаткова:

1. Бойко В. М. Географія : підруч. для 6 кл. загальноосвіт. навч. закл. / В. М. Бойко, С. В. Міхелі. — Харків : СИЦІЯ, 2014. — С. 39-69.

2. Пришляк М. П. Астрономія: 11 кл.: підручник для загальноосвіт. навч. закл.:рівень стандарту, академічний рівень / М. П. Пришляк; за заг. ред. Я. С. Яцківа. — Х. : Вид-во «Ранок», 2011.— 160 с.

Тема 2. Всесвіт, будова Сонячної системи (5 год.)

1. Опрацюйте рекомендовану до теми літературу та конспект лекції.
2. Підготуйте повідомлення на тему: "Зорі та сузір'я у міфах і легендах".
3. Підготуйте повідомлення на тему: "Сучасні дослідження космосу".

Запитання та завдання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте Всесвіт і його складові.
2. Опишіть особливості планет Сонячної системи.
3. Наведіть докази кулястості Землі.
4. Яке значення має куляста форма Землі для нагрівання її поверхні?
5. Чому ми не відчуваємо обертання Землі навколо уявної осі?
6. Чому, якщо дивитися на Сонце із Землі, воно не видається великим?
7. Від чого залежить температура на поверхні планет?
8. Які рухи здійснює Земля у Всесвіті?
9. Що таке доба?Що таке рік? Яка його тривалість? Як змінювалися уявлення про форму Землі?

Література:

1. Горощенко В. Д., Мельчаков Л. Ф., Степанов И. А. Основы природоведения [Текст]. Учебное пособие для студ. пед. училищ - М.: Просвещение, 1976. -С. 5-12.

2. Грущинська І. В. Природознавство: підручн. для 2 класу. - К. Видавничий дім "Освіта", 2012. - 160 с.

3. Зігель Ф. Ю. Скарби зоряного неба: Путівник по сузір'ям і Місяці. - М.: Наука, 1980. - 312 с.

4. Основи природознавства : підручн. / [Н. Д. Карапузова, І. В. Карапузова, В. М. Помогайбо, Є.А. Починок].- К. : ВЦ "Академія", 2014.- С 302-308.

5. Пришляк М. П. Астрономія: 11 кл.: підручник для загальноосвіт. навч. закл.:рівень стандарту, академічний рівень / М. П. Пришляк; за заг. ред. Я. С. Яцківа. — Х. : Вид-во «Ранок», 2011.— 160 с.

6. Я і Україна : Підручник для 4 кл./ Т.М. Байбара, Н.М.Бібік.- К.: Форум, 2004. – 176с.

Інформаційні ресурси:

1. <http://www.esc.lviv.ua/lehendy-pohodzhennya-nazv-suzir>

2. <http://www.space.com.ua/nsau/catalogNEW.nsf>.

3. <http://4book.org/uchebniki-ukraina>.

Тема 3. Умови життя на планеті Земля (5 год.)

1. Складіть план спостережень за неживою і живою природою у різні пори року.

2. Охарактеризуйте природу океанів та материків.

3. Підготуйте повідомлення на тему "Розселення людей на землі".

4. Підготуйте презентацію на тему: "Природа материка (океану) (за вибором студента).

Інструкції для виконання:

Презентація повинна висвітлювати наступні питання: фізико-географічне положення материка (океану), історію відкриття та дослідження материка (океану), будову земної кори, рельєф та корисні копалини материка (океану), клімат, внутрішні води, природні зони, населення материка (океану).

Запитання та завдання для самоконтролю:

1. Розкрийте поняття: літосфера, гідросфера, атмосфера.
2. Що називають гідросферою?
3. Що називають Світовим океаном? З яких частин він складається?
4. Назвіть і опишіть види рухів води у Світовому океані.
5. Яким чином рельєф впливає на будову, глибину, швидкість течії річки?
6. Розкрийте поняття погода. Охарактеризуйте основні метеорологічні елементи.
7. Від чого залежав вибір давніми людьми місця проживання?
8. Які особливості природи Тихого океану?
9. Які особливості природи Атлантичного океану?
10. Які особливості природи Індійського океану?
11. Які особливості природи Північного Льодовитого океану?
12. Які особливості природи Африки?
13. Які особливості природи Євразії?
14. Які особливості природи Австралії?

15. Які особливості природи Південної Америки?
16. Які особливості природи Північної Америки?
17. Які особливості природи Антарктиди?

Література:

Основна:

1. Бойко В. М. Географія : підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. / В. М. Бойко, С. В. Міхелі. — Харків : СИЦІЯ, 2015. — 304 с.
2. Горощенко, В. Д., Мельчаков, Л. Ф., Степанов, И. А. Основы природоведения [Текст]. Учебное пособие для студ. пед. училищ - М.: Просвещение, 1976. - С. 12-85.
3. Основи природознавства : підручн. / [Н. Д. Карапузова, І. В. Карапузова, В. М. Помогайбо, Є.А. Починок].- К. : ВЦ "Академія", 2014.- С.309-329.
4. Я і Україна : Підручник для 4 кл./ Т.М. Байбара, Н.М.Бібік.- К.: Форум, 2004. – 176с.

Додаткова:

1. Лебединський, М.М. Загальна географія [Текст]: Посібник-довідник для учнів. - К.: Тво Логос, 1987. -127с.

Інформаційні ресурси

1. <http://pidruchnyk.com.ua>
2. <http://www.subject.com.ua>
3. <http://4book.org/uchebniki-ukraina>

Тема 4. Загальний огляд природи України (5 год.)

1. Підготуйте дослідницьку роботу на тему: "Мій рідний край".

Інструкції для виконання:

Охарактеризуйте рідне місто (село) за планом: фізико-географічне положення, погода, корисні копалини, ґрунти природні угруповання, рослинництво, культурні та лікарські рослини, тваринництво, свійські тварини, промисловість рідного краю; охорона природи та моє улюблене місце відпочинку на природі в місті (селі).

Вимоги: чіткість та логічна послідовність викладення матеріалу, відповідність змісту викладеного матеріалу поставленим завданням; креативність, наявність ілюстрацій, наявність списку використаної літератури.

Залікова вартість – 5 балів.

Обсяг – не менше 4 стор. формату А4.

Запитання та завдання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте фізико-географічне положення України.
2. Опишіть головні особливості рельєфу України.
3. Які кліматотвірні чинники визначають клімат на території України.

4. Охарактеризуйте корисні копалини України.
5. Охарактеризуйте водні ресурси України.
6. Чим затока відрізняється від протоки?
7. Яка будова річки?
8. Назвіть елементи річкової долини.
9. Охарактеризуйте природні комплекси України.

Література:

1. Заставний Ф. Д. Географія України: посібн. для вищих навч. закладів / Ф. Д. Заставний. - Львів: Світ, 1994. - 336 с.
2. Заставний Ф. Д. Фізична географія України: підруч. для 8 кл. серед. загальноосвіт. шк. - К.: Форум, 2001. - 239 с.
3. Географія: Львівська область. 89 клас. Навчально-методичний посібник / О.І. Шаблій, Б.П. Муха, О.Р. Перхач, А.В. Гурин, М.В. Зінкевич. Львів: Пролог, 1998. 96 с.
4. Основи природознавства : підручн. / [Н. Д. Карапузова, І. В. Карапузова, В. М. Помогайбо, Є.А. Починок].- К. : ВЦ "Академія", 2014.- С. 112-185.
5. Яришева, Н.Ф. Основи природознавства. [Текст] Природа України. - К.: Вища школа, 1995. -С. 41-148.

Тема 5. Загальний огляд світу живих організмів. Морфологія, анатомія та фізіологія рослин (5 год.)

1. Систематизуйте практичні поради догляду за кімнатними рослинами (прийоми догляду: розпушування, обприскування, засоби очищення листя від пилу, підживлення, пересаджування, розмноження рослин).
2. Наведіть приклади легенд про рослини.

Запитання та завдання для самоконтролю

1. Яке значення мають рослини в житті природи і людини?
2. Яка будова вегетативних органів рослин?
3. Перелічіть основні форми видозмін стебла.
4. Чим відрізняється будова стебла трав'яних і деревних рослин?
5. Яка основна функція зеленого листка?
6. Чим зумовлений листопад?
7. Яка будова квітки?
8. У чому перевага перехресного запилення?
9. Якими способами поширюються плоди й насіння?
10. У чому основні відмінності між статевим і нестатевим розмноженням?
11. Перелічіть основні способи природного вегетативного розмноження.
12. Які умови необхідні для життя рослин?
13. Як поділяють кімнатні рослини на групи по відношенню до світла?
14. Як поділяють кімнатні рослини на групи по відношенню до температури?
15. Як поділяють кімнатні рослини на групи по відношенню до вологи?
16. Як поділяють кімнатні рослини на групи по відношенню до ґрунту?

17. Які ви знаєте правила пересаджування та підживлення кімнатних рослин?
18. Яка роль рослин у природі і житті людини?
19. Які ознаки відрізняють рослини від інших об'єктів живої природи?
20. Що таке систематика рослин? Які завдання цієї науки?
21. Чому без розвитку систематики був би неможливий розвиток ботаніки?

Література:

Основна:

1. Біологія. Загальна біологія. Ботаніка. Зоологія. Людина та її здоров'я. [Текст] : навч. посіб. / За ред. Мотузного В. О. - К. : Вища шк., 2005. - 622 с.
2. Біологія: підруч. для загальноосвіт. навч. закл. 6-й [кл.] / Л.І. Остапченко. - К.: Генеза, 2014. - 224 с.
3. Основи природознавства : підручн. / [Н. Д. Карапузова, І. В. Карапузова, В. М. Помогайбо, Є.А. Починок].- К. : ВЦ "Академія", 2014.- С. 112- 185.

Додаткова:

1. Висторонський В., Петруненко Л. Природознавство. Уроки за новою програмою. 3-й клас / за заг. ред. В. Висторонського, Л. Петруненко. -К., 2014.- 128 с.

Інформаційні ресурси

1. http://kazkar.info/ua/pro_roslini/
2. <http://pidruchnyk.com.ua>
3. <http://www.subject.com.ua>
4. <http://4book.org/uchebniki-ukraina>
5. http://stelmashuksvetlana.blogspot.com/p/blog-page_3202.html.

Тема 6. Різноманітність та класифікація рослинних організмів (5 год.)

1. Заповніть таблицю "Явища в житті рослин".

Явища в житті рослин	Характеристика
Осінні	
Зимові	
Весняні	
Літні	

2. Складіть список найпоширеніших лікарських рослин України.
3. Складіть список найпоширеніших отруйних рослин України.
4. Складіть список рослин, занесених до Червоної книги України.

Запитання та завдання для самоконтролю

1. Які ознаки характерні для вищих спорових рослин.
2. Які особливості будови хвойних?
3. Які рослини належать до голонасінних?
4. Які ознаки характерні дляквіткових рослин?
5. Якими ознаками гриби відрізняються від рослин?

6. Обґрунтуйте відмінності вірусів від інших живих організмів?
7. У чому полягають особливості будови та життєдіяльності представників царства Дроб'янки?
8. Які Ви знаєте життєві форми рослин?
9. Перелічіть характерні ознаки рослинного угруповання.
10. Дайте коротку характеристику одного з рослинних угруповань.
11. Назвіть найбільш поширені дикорослі та культурні рослини Львівщини.

Література:

Основна:

1. Біологія. Загальна біологія. Ботаніка. Зоологія. Людина та її здоров'я. [Текст] : навч. посіб. / За ред. Мотузного В. О. - К. : Вища шк., 2005. - 622 с.
2. Біологія: підруч. для загальноосвіт. навч. закл. 6-й [кл.] / Л.І. Остапченко. - К.: Генеза, 2014. - 224 с.
3. Верзилін М.. Мандри з домашніми рослинами. Київ: Веселка, 1973. — 344 с.
4. Основи природознавства : підручн. / [Н. Д. Карапузова, І. В. Карапузова, В. М. Помогайбо, Є.А. Починок].- К. : ВЦ "Академія", 2014.-С. 112 - 185.
5. Михайловська М.В., Приходько С. М.. Сад на підвіконні. К.: Урожай, 1990. – 320 с.
6. Червона книга України. Рослинний світ/ за ред. Я.П. Дідуха — К.: Глобалконсалтинг, 2009.— 900 с <http://redbook-ua.org/page/interesting>.
7. Яришева, Н.Ф. Основи природознавства [Текст] Природа України. - К.: Вища школа, 1995. -С. 41- 148, С. 303-323.

Додаткова:

1. Висторонський В., Петруненко Л. Природознавство. Уроки за новою програмою. 3-й клас / за заг. ред. В. Висторонського, Л. Петруненко. -К., 2014.- 128 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://pidruchnyk.com.ua>.
2. <http://www.subject.com.ua>.
3. <http://4book.org/uchebniki-ukraina>.
4. http://kolosok.org.ua/wp-content/uploads/2015/03/kolosok_2015_04.pdf.
5. http://kolosok.org.ua/wp-content/uploads/2014/12/kolosok_03_14_ua.pdf.

Тема 7. Тваринний світ як складова частина природи. Будова і життєдіяльність тварин (5 год.)

1. Підготуйте повідомлення на тему: "Свійські тварини. Походження свійських тварин від диких".
2. Наведіть приклади легенд про тварин.

Література:

Основна

1. Біологія. Загальна біологія. Ботаніка. Зоологія. Людина та її здоров'я. [Текст] : навч. посіб. / За ред. Мотузного В. О. - К. : Вища шк., 2005. - 622 с.
2. Основи природознавства : підручн. / [Н. Д. Карапузова, І. В. Карапузова, В. М. Помогайбо, Є.А. Починок].- К. : ВЦ "Академія", 2014.- 368 с.
3. Серебряков В. В. Біологія : 8 : для загальноосвіт. навч. закл. клас / Серебряков В. В.,Балан - К.: Генеза, 2008.- С. 257- 259.
4. Яришева, Н.Ф. Основи природознавства [Текст] Природа України. - К.: Вища школа, 1995. -335с.

Додаткова:

1. Висторонський В., Петруненко Л. Природознавство. Уроки за новою програмою. 3-й клас / за заг. ред. В. Висторонського, Л. Петруненко. -К., 2014.- 128 с.

Запитання та завдання для самоконтролю

1. У чому полягає відмінність між автототрофними та гетеротрофними організмами?
2. З яких компонентів складаються клітини тварин?
3. Які типи тканин є у тварин?
4. Що спільного та відмінного в процесах надходження поживних речовин до організму грибів, рослин і тварин?
5. Що таке інстинкти? Яка їхня роль у житті тварин?
6. Чому зовнішнє запліднення притаманне переважно мешканцям водойм, а внутрішнє - мешканцям суходолу?
7. Що таке екосистема? Які існують зв'язки між видами в екосистемі?

Тема 8. Різноманітність і класифікація тварин. Організми і середовище існування тварин (5 год.)

1. Заповніть таблицю "Сезонні зміни у життєдіяльності тварин".

Явища в житті тварин	Характеристика
Осінні	
Зимові	
Весняні	
Літні	

2. Складіть список тварин, занесених до Червоної книги України.

Запитання та завдання для самоконтролю

1. Основні особливості будови найпростіших.
2. Яка користь і шкода від комах?
3. Характерні особливості будови представників типу Хордові.
4. Назвіть пристосування до життя у воді риб.
5. Чому плазуни порівняно з земноводними стоять на вищому рівні розвитку?
6. Які пристосування у птахів до польоту?

7. Назвіть характерні риси будови ссавців.
8. Які зміни вносить весна в життя птахів і звірів?
9. Які тварини готуються до зими?
10. Яких птахів можна побачити в зимовому лісі? Чим вони харчуються?
11. Чим заповідник відрізняється від заказника?

Література:

Основна:

1. Біологія. Загальна біологія. Ботаніка. Зоологія. Людина та її здоров'я. [Текст] : навч. посіб. / За ред. Мотузного В. О. - К. : Вища шк., 2005. - 622 с.
2. Гільберг Т.Г. Природознавство : підруч. для 2 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Т. Г. Гільберг, Т.В. Сак. - К.: Генеза, 2012. - 160 с.
3. Грущинська І. В. Природознавство: підручн. для 2 класу. - К. Видавничий дім "Освіта", 2012. - 160 с.
4. Основи природознавства : підручн. / [Н. Д. Карапузова, І. В. Карапузова, В. М. Помогайбо, Є.А. Починок].- К. : ВЦ "Академія", 2014.- 368 с.
5. Червона книга України. Тваринний світ/ за ред. І.А. Акімова — К.: Глобалконсалтинг, 2009.— 600 <http://redbook-ua.org/page/interesting>.
6. Яришева, Н.Ф. Основи природознавства [Текст] Природа України. - К.: Вища школа, 1995. -С. 148- 322.

Додаткова:

1. Висторонський В., Петруненко Л. Природознавство. Уроки за новою програмою. 3-й клас / за заг. ред. В. Висторонського, Л. Петруненко. -К., 2014.- 128 с.

Змістовий модуль 2. Методика навчання природознавства.

Тема 11. Зміст природничої освіти у початковій школі (5 год.).

1. Опрацюйте теоретичні основи лекційного матеріалу.
2. Проаналізуйте зміст кожного з розділів навчального предмета "Природознавство" і підготуйте анотацію до вивчення навчального предмета у початковій школі для 1-4 класів окремо. Анотація повинна містити такі структурні елементи: назва навчального предмета, мета і завдання; результати навчання; рекомендована література.

Література:

1. Байбара Т. М. Методика навчання природознавства. –К: Веселка, 1998 р – 334с.
2. Байбара Т.М., Коваль Н. С. Методика викладання природознавства для 2 класу трирічної і 3 класу чотирічної початкової школи. –К.: Веселка, 1998-330с.
3. Грущинська І. В. Природознавство: підручн. для 2 класу. - К. Видавничий дім "Освіта", 2012. - 160 с.
4. Нарочна Л. К., Ковальчук Г. В., Гончарові К. Д. Методика викладання природознавства: навч. посібник. – К.: Вища школа. 1990 – 302с.

5. Я і Україна : Підручник для 4 кл./ Т.М. Байбара, Н.М.Бібік.- К.: Форум, 2004. – 176с.

Запитання та завдання для самоконтролю

1. Які напрямки розвитку природничої освіти?
2. Які державні нормативні документи відображають зміст природничої освіти?
3. Яка структура навчальної програми з «Природознавства» для 1-4 класів?
4. Які вимоги до підручників з "Природознавства"?

Тема 14. Форми організації процесу навчання природознавства (5 год.).

1. Опрацюйте теоретичні основи лекційного матеріалу.
2. Складіть план роботи природничого гуртка у початковій школі.
3. Підготуйте, оформіть письмово методичну розробку уроку з природознавства у початковій школі. *Залікова вартість – 5 балів*

Вимоги до оформлення: формат А 4; Times New Roman; 14 пт; міжрядк. інтерн. – 1,5.

Література:

1. Байбара Т. М. Методика навчання природознавства. –К: Веселка, 1998 р – 334с.
2. Байбара Т. М., Коваль Н. С. Методика викладання природознавства для 2 класу трирічної і 3 класу чотирирічної початкової школи. –К: Веселка, 1998-330с.
3. Грущинська І. В. Природознавство: підручн. для 2 класу. - К. Видавничий дім "Освіта", 2012. - 160 с.
4. Нарочна Л. К., Ковальчук Г. В., Гончарові К. Д. Методика викладання природознавства: навч. посібник. – К.: Вища школа. 1990 – 302с.
5. Я і Україна : Підручник для 4 кл./ Т.М. Байбара, Н.М.Бібік.- К.: Форум, 2004. – 176с.

Запитання та завдання для самоконтролю

1. Що охоплює підготовка вчителя початкових класів до уроків з природознавства?
2. Перелічіть загальнодидактичні вимоги до уроку з навчального предмету «Природознавство»?
3. В чому суть предметного уроку?
4. Які є форми та види позаурочної і позакласної роботи з природознавства.